

Meditatie. 2 Timotheüs 2:8-15 en Lukas 17: 11-19.

Een nogal braaf verhaal, vind u niet? Eén van de tien met lepra besmette mannen was een Samaritaan, een 'vreemdeling', zoals Jezus hem noemt. Maar een zó dankbare en gelovige vreemdeling, dat we aan hem een voorbeeld kunnen nemen, een rolmodel van dankbaarheid. In de kinderkerk snappen ze het direct: ha, echt een lieve man, is daar de reactie, een vreemdeling zeker; vraag hem even om zijn naam. Wij zijn wat minder spontaan: hij is toch niet te gek vreemd hopelijk, die vreemdeling? Op onze hoede, vragen wij niet om zijn naam, maar tasten alvast af hoe onze belangen straks zullen botsen met de zijne. We zijn niet zo gauw in een bui om uit ons gewone doen te stappen.

Maar als we, na het wat te hebben aangezien, goed in ons vel zitten, dan stappen we wel uit ons gewone doen. Zodra er een naam is en een gezicht, kunnen we al niet meer terug. De labels 'vreemdeling', 'melaatse', of 'vluchteling' voldoen dan niet meer. Dan herkennen we zo veel menselijks! Zijn wij zelf niet ook nog wat meer dan de labels die men ons heeft opgeplakt na een korte ontmoeting of na een oppervlakkig verhaal van iemand die ons niet eens aankeek? Die vrouwen en mannen, hun levens raken ons; zijn ervaring en haar lange lijden, voor ons geleden in een ver land en nu bij ons thuisgebracht. Ze kruipen bij ons naar binnen; verhalen te echt om te schrappen.

In die richting moet de redactie van *De Eerste Dag*, de gids voor de zondagse vieringen van onze kerk, hebben gedacht, toen ze deze passage over de tien melaatsen uit Lukas koppelde aan een stuk uit het tweede boek Koningen over de historische oorsprong van de bevolking van Samaria, de Samaritanen, mensen die wel de God van Israël erkenden, maar daarnaast nog veel andere devoties en beelden en heilige plekken in ere hielden. Zonder meer wetenswaardige dingen, zeker, maar een benadering met toch iets van een vlucht in de achtergronden en in het verre verleden, weg van de korte en krachtige eenvoud van de ontmoeting van de tien mannen met Jezus.

Gelukkig noemt *De Eerste Dag* nog een andere mogelijkheid, het stukje dat we lezen uit de tweede brief die Paulus, waarschijnlijk uit de gevangenis, schreef aan zijn medewerker Timotheüs. Stevige raad voor Timotheüs en de zijnen, in duidelijke taal. Samengevat: als wij volharden, zullen we onze gebrekkigheden de baas worden; en als wij zoals Jezus al tijdens ons leven gestorven zijn, dan leven we echt. Als wij hem, Jezus, laten vallen, dan laten we onszelf vallen.

Die wil, dat verlangen naar een echter leven vinden we ook in die ene ex-melaatse, die, nadat hij zijn reinheid aan de priesters had laten zien en zijn gezondheidsverklaring van hem had ontvangen, terugging naar de plaats waar

hij zich aangesproken had geweten. De andere negen waren ook dankbaar geweest, natuurlijk, maar ze hadden er niet langer bij stil gestaan. Zonder tijd te verspillen hadden ze hun gewone leven gauw weer opgepakt. Er bleek plotseling toch nog iets van te maken.

Neem het hen niet kwalijk. Want was er nu echt iets heel bijzonders gebeurd? Zo ging dat wel meer, en misschien gaat het nog wel zo, ook bij ons. Dat een van die heiligen, in wie de genade doorstraalt, waarvan er wel meer op aarde rondlopen, dat één van hen doet waarvoor hij de gaven heeft meegekregen. Dat zo iemand je een zetje geeft in de goede richting, je een ander pad opstuurt, beter begaanbaar, naar een plek waar wèl kansen liggen, waar je je gewoon zelf weer redden kunt, met een rugzakje misschien of nee, helemaal op eigen kracht.

Maar deze man gaat terug naar de plaats van de ontmoeting. Voor hem was, wat daar was begonnen, nog niet af. Wat was dat dan? Ging hij niet om te danken? Maar danken, wat is dat? Misschien zijn er twee betekenissen, twee lagen, als je wilt, in dat woord 'dank'. Bedanken is de eerste. Zeggen, dat het je goed deed, wat iemand voor je over had of aan je gaf, dat je erkentelijk bent voor de moeite die iemand nam, dat hij heeft gezien dat je juist toen verlegen was om een gebaar, aandacht, aanwezigheid. Je betuigt de dank die je verschuldigd bent. Zo vat ook de dichter Muus Jacobse het op, in lied 71 uit het oude liedboek: "Laat de dank in onze monden woorden vinden voor het wonder."

Maar deze man doet iets anders. Hij komt niet terug omdat hij Jezus nog een bedankje verschuldigd is. Hij stort zich aan Jezus' voeten, omdat er iets is dat hem in de ziel heeft geraakt die dag; een ervaring als nooit te voren. En die wil hij niet meer kwijt. Onomkeerbaar moet het worden. Hij wil ermee verder, elke dag van zijn leven. Alleen deze Jezus - Meester noemt hij hem - kan hem die ruimte geven. Hij smeekt hem erom ...

In onze traditie kennen wij het woord 'dankzegging'. Als we Avondmaal vieren, herinneren we elkaar eraan, dat Jezus in de nacht van zijn overlevering het brood nam en even later de wijn, en er 'de dankzegging' over uitsprak. Het Avondmaal is een dankzegging - een *eucharistie*; dat woord betekent niets anders dan 'het danken'. Als we het vieren, danken we voor het leven en de dood van Jezus, die voor ons het uitzicht willen openen op een radicale omwenteling van onze nog maar half bekeerde zielen. Zware taal, ja, maar het Christendom heeft ook iets radicaals en heftigs: het Evangelie gaat voor de hoofdprijs.

En daar gaat het onze genezen lepralijder ook om, om de hoofdprijs. Hoe reageert Jezus daarop? Geeft hij hem die prijs? Nee. Hij zegt: “Je bent open gegaan, als een nieuw mens; je hebt je laten raken; hoe weet ik niet, maar je geloof heeft wortel in je geschoten. Er is je iets overkomen, een zegen, een ervaring, waarop je nu verder vertrouwen kunt, die je niet meer zult verliezen.” En dan: “Sta op, die prijs, je hebt hem al. Je vertrouwen heeft je gered. Wat je ook zal treffen, je kunt ertegen. Ga ermee de wereld in.”

Wat deze man overkwam, is zo uitzonderlijk niet. Zijn ervaring mag dan niet alledaags zijn, ze is ons niet vreemd. Soms zijn we er rakelings dichtbij; en soms slaat ze vlak bij ons in en wil ze ook ons meenemen. Zo’n richtingveranderend moment, we kunnen het niet afdwingen. Maar wel volharden, zoals Paulus vraagt, verder zoeken, en naderbij brengen. De schat van inzicht, die het Evangelie is, onze traditie van gesprek en kerkgang, en de stille momenten die wij nemen voor elkaar en voor onszelf helpen ons erbij. Om zo, net als de man van ons verhaal, op te staan en verder te gaan, in dat diepe vertrouwen in Gods liefde, dat we ‘geloof’ noemen. Amen